

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
समाजकार्य विशारद (BACHLOR OF SOCIAL WORK) (B.S.W.)

परीक्षा : मे - २०२४

सत्र - ४ थे

विषय : मानवी हक्क आणि सामाजिक न्याय (25 CP 4.2)

दिनांक : १६/०५/२०२४	गुण: ६०	वेळ: दु. २.०० ते दु. ४.३०	
सूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य.			
प्र.१ योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. (१०)			
१. UNO चे पूर्ण रूप -----			
अ) युनायटेड नॅशनल ऑरगनायझेशन	ब) युनिट नेशन ओरिजीन	क) युनायटेड नेशन ऑरगनायझेशन	ड) युनियन नॅशनल ऑरगनायझेशन
२. मानवी हक्क जाहीरनाम्याचे वर्ष -----			
अ) १९४८	ब) १९४५	क) १९४२	ड) १९४७
३. ----- चे अध्यक्ष सुप्रिम कोर्टाचे मुख्य न्यायाधीश असतात.			
अ) राज्य मानवी हक्क आयोग	ब) राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोग	क) भाभा अॅटोमिक रिसर्च सेंटर	ड) एस आर पी एफ
४. मतदानाचा हक्क हा ----- हक्क आहे.			
अ) सामाजिक	ब) राजकीय	क) कायदेशीर	ड) सांस्कृतिक
५. विवाह करण्याचा आणि कुटुंब स्थापण्याचा हक्क हा ----- असतो.			
अ) सामाजिक	ब) राजकीय	क) कायदेशीर	ड) सांस्कृतिक
६. मानवी हक्काच्या विकासामध्ये ----- पिढीचे हक्क विचारात घेतले जातात.			
अ) २	ब) ४	क) ५	ड) ३
७. शिक्षण हक्कामुळे लोकांना रोजगाराचा हक्क मिळतो हे हक्काचे ----- दर्शविते.			
अ) प्रक्रिया	ब) परस्परवलंबन	क) स्वरूप	ड) व्याप्ती
८. कामाच्या ठिकाणी महिलांना होणारा भेदभाव हे ----- चे उदाहरण आहे.			
अ) सामाजिक सुरक्षितता	ब) सामाजिक अन्याय	क) सामाजिक प्रतिकार	ड) सामाजिक स्वीकार
९. शिक्षण हक्क कायद्यामुळे मुले शिक्षणाच्या ----- राहतात.			
अ) मुख्य प्रवाहात	ब) वंचित	क) असुरक्षित	ड) जागृत
१०. अन्नाचा हक्क हा ----- हक्क आहे.			
अ) प्रादेशिक	ब) राजकीय	क) मुलभूत	ड) स्थानिक
प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (२०)			
१) राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोगाची कार्ये थोडक्यात लिहा.			
२) सामाजिक कायद्यांचा प्रचार करण्यासाठी सामाजिक कार्यकर्त्यांची भूमिका वर्णन करा.			
३) अपंग व्यक्तींचे हक्क कायदा २०१६ मधील तरतूदी स्पष्ट करा.			
४) सामाजिक अन्यायाची कारणे कोणती?			
प्र.३ खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (१५)			
१) मानवी हक्कांच्या वर्गीकरणावर चर्चा करा.			
२) भारतीय घटना आणि संयुक्त राष्ट्रसंघाचा जाहीरनामा यातील साम्य असणारे हक्क स्पष्ट करा.			
३) संयुक्त राष्ट्रसंघाच्या जाहीरनाम्यात दिलेले नागरी आणि राजकीय हक्क कोणते?			
प्र.४. टीपा लिहा (कोणत्याही तीन) (१५)			
१) मानवी हक्कांची तत्वे			
२) बालकांसाठी उपलब्ध असणारी कायद्यांची यादी			
३) सामाजिक न्याय संकल्पना			
४) राज्य मानवी हक्क आयोगाची रचना			
५) सामाजिक सुरक्षितता संकल्पना			

Sub : Human Rights and Social Justice (25 CP 4.2)

Instructions: 1) All questions are compulsory

Q.1 Fill in the blanks by choosing correct alternative (10)

1. Full form of UNO is.....
a) United National Organization b) Unit Nation Origin c) United Nation Organization d) Union National Organization
2. The year of human rights declaration is
a) 1948 b) 1945 c) 1942 d) 1947
3. The chairman of is Chief Justice of Supreme Court.
a) SHRC b) NHRC c) BARC d) SRPF
4. Right to vote isright.
a) social b) political c) legal d) cultural
5. Right to marry and form family is right.
a) social b) political c) legal d) cultural
6. There aregeneration of rights considered in the development of human rights
a) 2 b) 4 c) 5 d) 3
7. Right to education help to get right work. It shows theof rights.
a) process b) interdependency c) nature d) scope
8. Discrimination of women at work place is the example of social
a) security b) injustice c) defense d) acceptance
9. Right to education helps the children inof education.
a) mainstreaming b) deprived c) vulnerable d) aware
10. Right to food isright
a) regional b) political c) fundamental d) local

Q.2 Answer in brief (Any two) (20)

- 1) Write in brief functions of National Human Rights Commission.
- 2) Describe role of social worker in promoting social legislations.
- 3) Explain the provisions given in Rights of Person with Disability Act 2016
- 4) What are the causes of social injustice?

Q.3 Answer any one of the following. (Any one) (15)

- 1) Discuss on classification of human rights.
- 2) Explain similar rights mentioned in Indian constitution and UDHR.
- 3) Which civil and political rights are mentioned in UDHR?

Q.4 Short notes (any three) (15)

- 1) Principles of human rights
 - 2) List out the legislations available for children
 - 3) Concept of social justice
 - 4) Formation of State Human Rights Commission
 - 5) Concept of social security
-